

Ελευθερία από τα πάθη: είναι συστηματικός ποιμαντικός στόχος; (Πρωτοπρεσβύτερος Βασίλειος Θερμός)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Υπάρχει στην εποχή μας πλούσια βιβλιογραφία γύρω από τα πάθη και την θεραπεία τους, αλλά ίσως είναι καιρός να δούμε συγκεκριμένα πώς αυτή εφαρμόζεται στην πράξη.

Οι προηγούμενοι δύο αναβαθμοί ανήκουν στο ψυχολογικό επίπεδο, καθορίζονται δηλαδή από τις ενδοψυχικές αναπαραστάσεις και στοχεύουν σε μεγαλύτερη

ωριμότητα και ψυχική υγεία. Με τους δύο που ακολουθούν (την Ελευθερία από τα πάθη και την Ελευθερία από τον ίδιο τον εαυτό) εισερχόμαστε στην οντολογική σφαίρα στην οποία η ελευθερία παράγει πνευματικά αποτελέσματα.

Ο Θεόφιλος είναι πια στα 67 του. Ανέκαθεν θυμώδης, τραχύς και ανυπόμονος, τώρα δεν αναγνωρίζει τον εαυτό του. Έχει αποκτήσει ηρεμία και υπομονή, καθώς έχει από πολλά χρόνια μπει σε εντατική πνευματική προσπάθεια. Με τη συστηματική μελέτη και τη διαρκή προσευχή έχει επιτύχει ασυνήθιστη μετάνοια. Η θεραπεία από την δουλεία των παθών φαίνεται τώρα να είναι αξιόπιστη, καθώς δεν εκρήγνυται ούτε εσωτερικά όταν δίνονται αφορμές, κάτι που όπως γνωρίζουμε συμβαίνει στην επιφανειακή συγκάλυψη των παθών. Ο Θεόφιλος ποθούσε να θεραπευθεί από τα πάθη του αλλά ως νέος δεν ήξερε πώς να το επιτύχει.

Υπάρχει στην εποχή μας πλούσια βιβλιογραφία γύρω από τα πάθη και την θεραπεία τους, αλλά ίσως είναι καιρός να δούμε συγκεκριμένα πώς αυτή εφαρμόζεται στην πράξη. Αν και πλήθος ανθρώπων γύρω μας εξομολογούνται και κοινωνούν, δε νοιώθω πως η ελευθερία από τα πάθη αποτελεί συστηματικό ποιμαντικό στόχο. Ακόμη χειρότερα, όταν το ζήτημα έρχεται στους υποψηφίους και στους κληρικούς, βλέπει κανείς ενέργειες που τον κάνουν να αναρωτιέται αν η Εκκλησία επιθυμεί πράγματι την ελευθερία των ανθρώπων από τα πάθη τους, ή μήπως αντίθετα τους εξωθεί σε αυτά. Πολλές πράξεις του εκκλησιαστικού οργανισμού φαίνονται να υποδαυλίζουν τα πάθη της φιλαργυρίας, της φιλοδοξίας, της αρχομανίας, και της ευμάρειας. Μοιάζει σαν να υπάρχουν δύο Εκκλησίες, η ποιμαντική και η διοικητική, που κινούνται παράλληλα και ασύμβατα μεταξύ τους, χωρίς να συμμερίζονται η μία τους στόχους της άλλης.

Ας σημειώσουμε εδώ ότι, ακόμη και πνευματικοί που εργάζονται φιλότιμα για την ελευθερία του πιστού από τα πάθη του, είναι πιθανό να αποτύχουν στο βαθμό που έχουν γοητευθεί από έναν συγκεκριμένο εξομολογούμενο και επομένως έχουν ψυχολογικά εξαρτηθεί από αυτόν. Αν ελέγχονται και κυβερνώνται από αυτόν, είναι ανέφικτο να τον βοηθήσουν να θεραπευθεί. Στην περίπτωση αυτή η ψυχολογική ανελευθερία του πνευματικού εκβάλλει σε πνευματική ανελευθερία του πιστού, δείγμα και αυτό της στενής σύνδεσης πνευματικού και ψυχολογικού στον άνθρωπο.

[συνεχίζεται]

Παρατήρηση: το παρόν άρθρο αποτελεί το τρίτο τμήμα της εισήγησης με γενικό τίτλο “Αναβαθμοί της ελευθερίας στην ποιμαντική σχέση” του πρωτοπρεσβύτερου Βασίλειου Θερμού, Ψυχίατρου Νέων και Εφήβων, στο 5ο Διεθνές Συνέδριο Ορθοδόξων Ψυχοθεραπευτών (Βόλος, 2012).

Το δεύτερο μέρος της εισήγησης μπορείτε να το διαβάσετε [εδώ](#)